

ŐİŐLİ MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ
2020 NİSAN UZAKTAN EĞİTİM DERS NOTLARI

Alan/Dal Adı : İnaaat Teknolojisi

Ders Adı : Yapı Teknik ve Temel Meslek Resmi

Dersin Sınıf Düzeyi : 10. Sınıf

Modül/Kazanım Adı: Yapı Elemanları Ölçölendirme ve Tarama

Konu : Yapı Elemanları ve Tarama Şekilleri

Konu Tarihi Aralığı : 27 Nisan-3 Mayıs 2020

Ders Öğretmenleri : Suat ARIK

Nisan 2020, İstanbul

YAPI ELEMANLARI VE TARAMA ŞEKİLLERİ

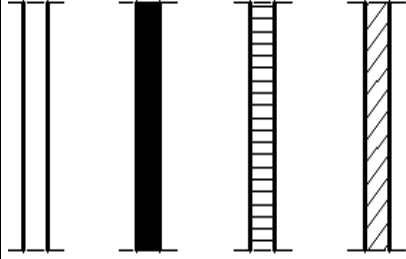
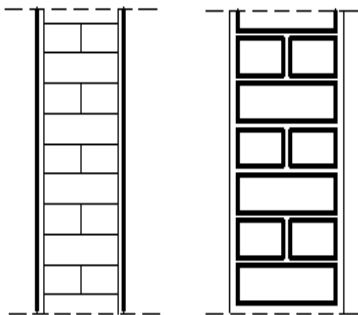
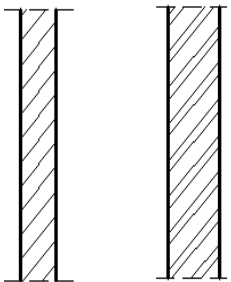
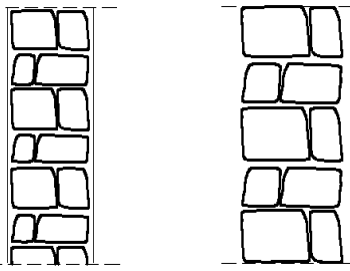
Binayı meydana getiren parçalara yapı elemanı denir. Yapı elemanları taşıyıcı ve tamamlayıcı elemanlar olmak üzere iki temel gruba ayrılır.

Temel, kolon, kiriş, merdiven, duvar (yığma yapılarda), döşeme gibi yapı kısımları taşıyıcı elemanlar sınıfına girer.

Pencere, kapı, sıva, duvar (bölme duvar), korkuluk, kapama vb. tamamlayıcı elemanlar grubuna girer.

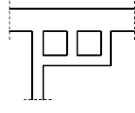
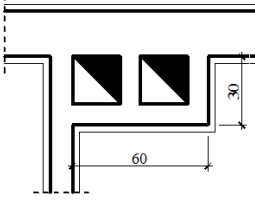
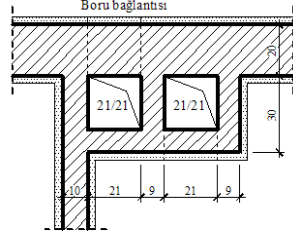
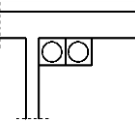
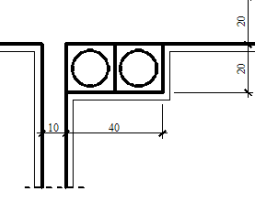
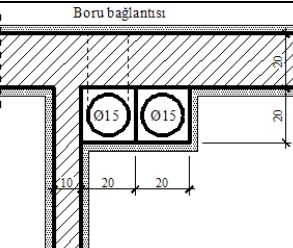
Duvar ve Bacalar

Duvarlar mahalleri oluşturan yapı elemanlarıdır. Mahalleri dış ortamdan ayırır. Duvarlar proje ölçeğine göre farklı şekillerde ifade edilir.

	Küçük Ölçek	Büyük Ölçek
Tuğla Duvar		
Taş Duvar		

Duvar ve tarama şekilleri

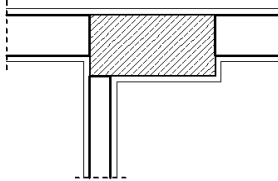
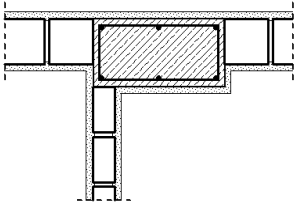

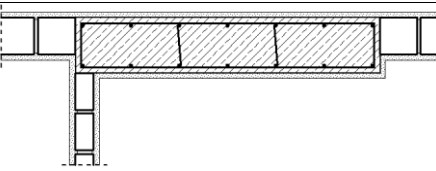
Ateş bacaları, bina içindeki ateş kaynağından (soba, kalorifer) çıkan gaz ve dumanı bina dışına çıkarmak için yapılır. Konutlarda en küçük baca kesit ölçüsü 15x15 cm'dir. Daire kesitli bacalarda bu ölçü 15 cm'dir. Ateş bacaları daire, kare veya dikdörtgen kesitli yapılır.

	Ölçek: 1/100	Ölçek: 1/50	Ölçek: 1/20
Örme Baca			
Hazır Elemanlarla Yapılan Baca			

Baca ve tarama şekilleri

Kolon ve Perde Duvarlar

Kolonlar ve perdeler kiriş ve döşemeden aldıkları yükleri zemine kadar ileten düşey konumlu yapı elemanlarıdır. Perdeler bir kenarı diğer kenarına göre daha uzun olan kolonlardır. Kolon ve perdeler proje ölçeğine göre farklı şekillerde ifade edilir.

	Ölçek: 1/100	Ölçek: 1/50	Ölçek: 1/20
Kolon			
Perde			

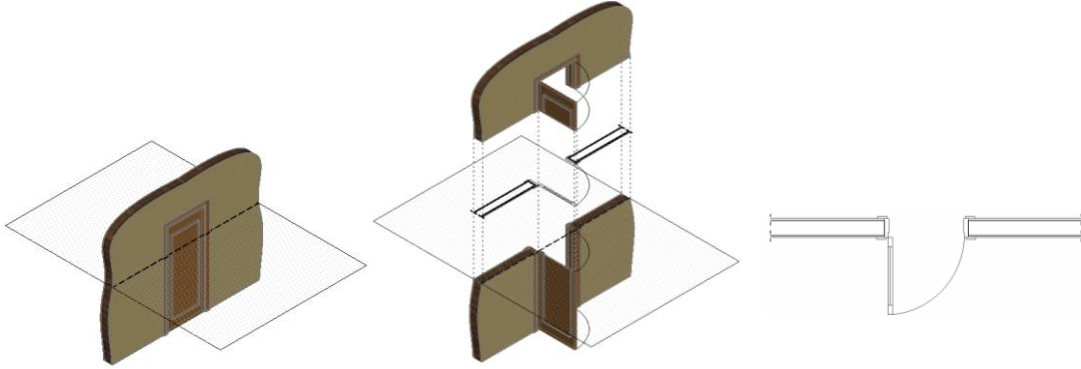
Kolon, perde duvar ve tarama şekilleri

Kapı ve Pencereleer

Yapı içinde mahaller arasında geçişi sağlamak ve dışarıdan binaya girebilmek için duvarlarda bırakılan boşluklara takılan yapı elemanına kapı denir. Bir kapı kasa ve kanat olmak üzere iki kısımdan oluşur. Kasa, duvara çakılı durumda olup kanat kasaya menteşe ile monte edilir. Kapılar buldukları yerlere göre iç ve dış kapı olarak ikiye ayrılır. Kapı genişliği ve yüksekliği kullanım amacına göre değişir. Kapıların çiziminde, üzerinde çalışılmakta olan paftanın ölçeği kullanılır ve kapı ile ilgili bilgiler eksiksiz olarak yazılır. Kapılar mimari projelerde ölçeklerine göre değişik şekillerde ifade edilir.

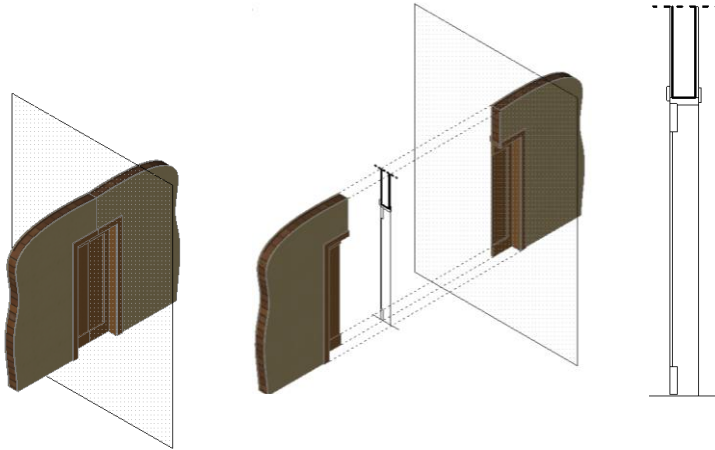
➤ Kesit ve görünüşlerde pencere ifadeleri

Yatay kesitte kapı izdüşümünün oluşumu

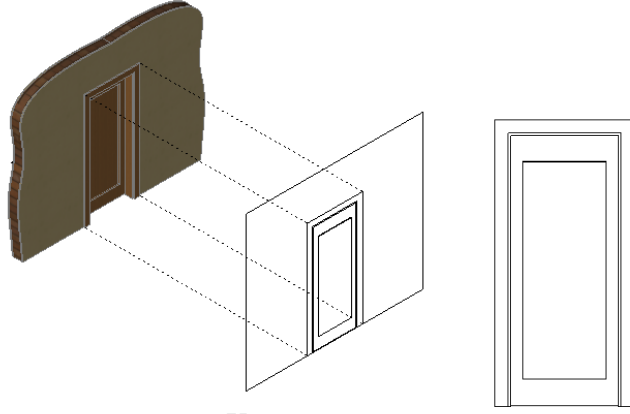
Yatay kesitte kapı

Düşey kesitte kapı izdüşümünün oluşumu

Düşey kesitte kapı

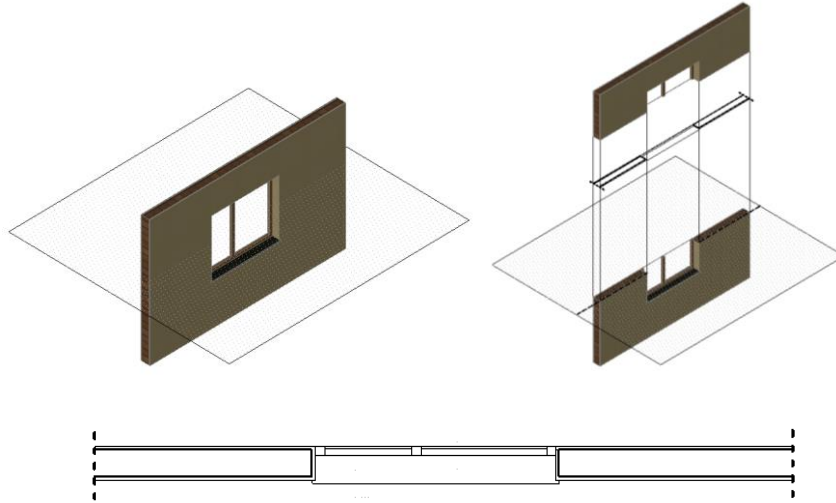
Görünüşte kapı izdüşümü

Kapı görünüşü

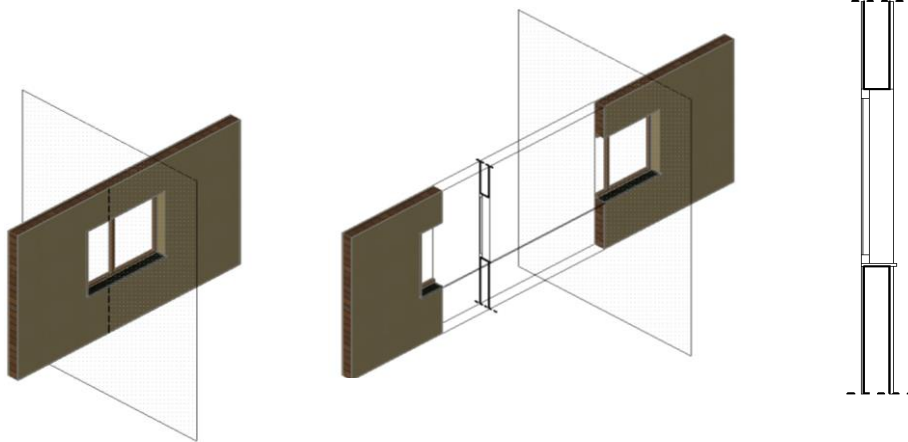
Yapı mahallerinin doğal olarak aydınlatılması, havalandırılması ve dışarının seyredilebilmesi için dış duvarlarda bırakılan boşluklara takılan yapı elemanlarına pencere denir. Pencere, kasa ve kanat olmak üzere iki kısımdan oluşur. Kasa, duvar kenarlarına sabitlenmiş durumdadır. Kanat, kasaya monte edilir. Pencere kanatları açılır veya sabit şekilde yapılabilir. Kanat boşluklarına cam takılır.

Yatay kesitte pencere izdüşümünün oluşumu

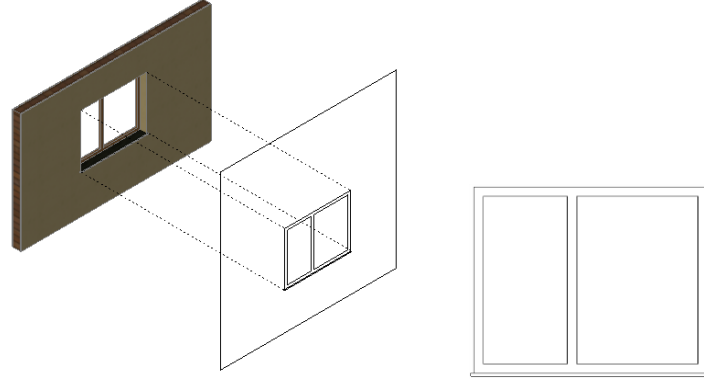
Planda pencere gösterimi

Düşey kesitte pencere izdüşümünün oluşumu

Düşey kesitte pencere gösterimi

Görünüşte pencere izdüşümü

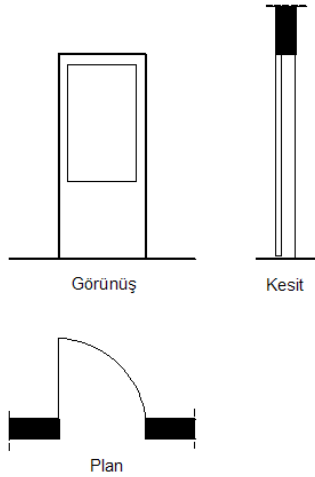
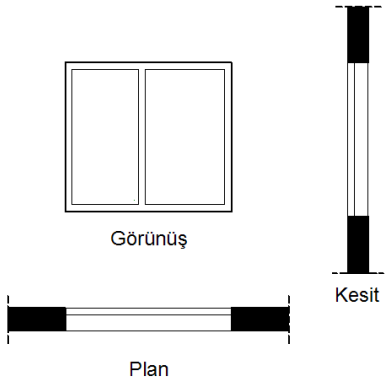
Görünüşte pencere

➤ **Ölçeklerine göre kapı ve pencere ifadeleri**

Kapı ve pencereler proje ölçeğine göre farklı şekillerde ifade edilir.

- **1/200 ölçekte kapı ve pencere ifadesi**

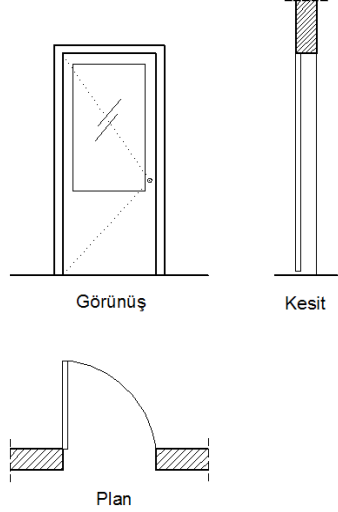
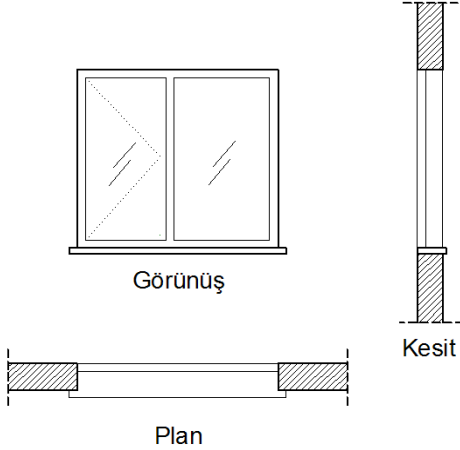
1/200 ölçekli kapı ve pencere ifadeleri aşağıda verilmiştir.

Ölçek: 1/200	
Kapı	
Pencere	

1/200 ölçekte pencere kesit ve görünüşleri

- **1/100 ölçekte kapı ve pencere ifadesi**

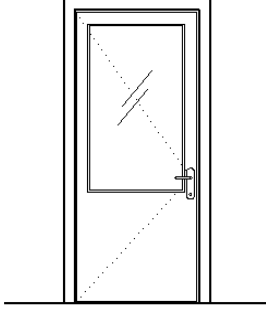
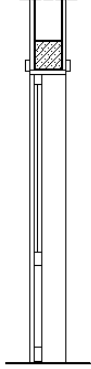
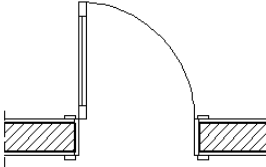
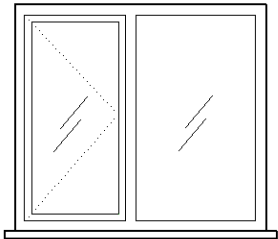
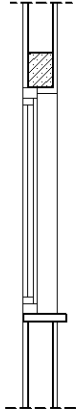
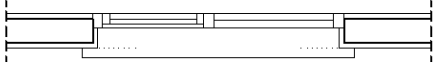
1/100 ölçekli kapı ve pencere ifadeleri aşağıda verilmiştir.

	Ölçek: 1/100
Kapı	 <p>Görünüş Kesit</p> <p>Plan</p>
Pencere	 <p>Görünüş Kesit</p> <p>Plan</p>

1/100 ölçekte pencere kesit ve görünüşleri

- **1/50 ölçekte kapı ve pencere ifadesi**

1/50 ölçekli kapı ve pencere ifadeleri aşağıda verilmiştir.

Ölçek: 1/50	
Kapı	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"><div style="text-align: center;"><p>Görünüş</p></div><div style="text-align: center;"><p>Kesit</p></div></div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"><p>Plan</p></div>
Pencere	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"><div style="text-align: center;"><p>Görünüş</p></div><div style="text-align: center;"><p>Kesit</p></div></div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"><p>Plan</p></div>

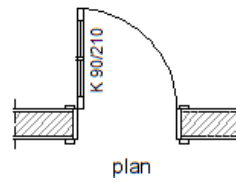
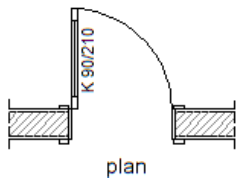
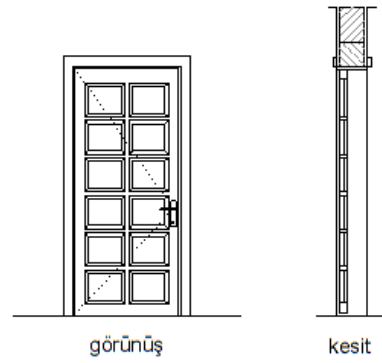
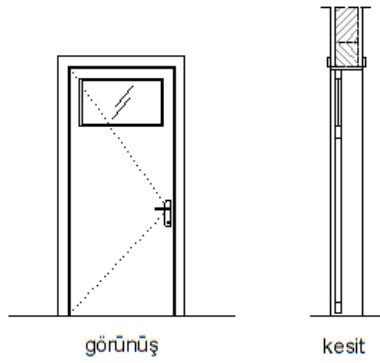
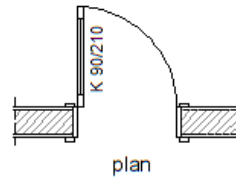
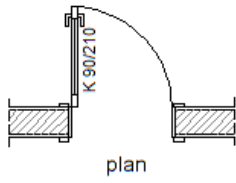
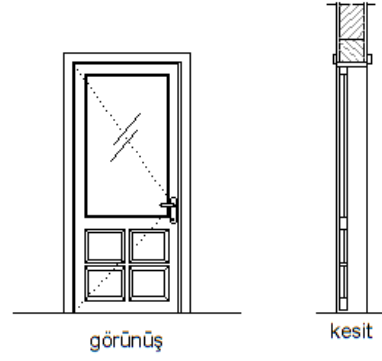
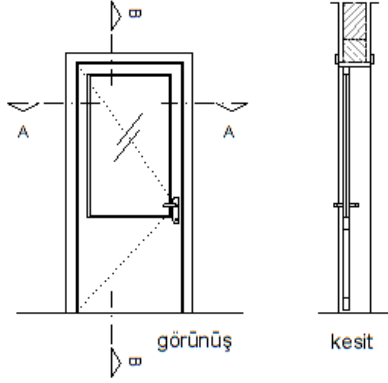
1/50 ölçekte pencere kesit ve görünüşleri

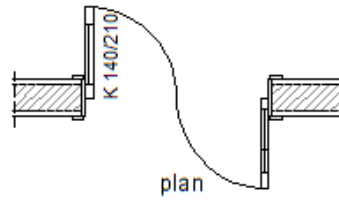
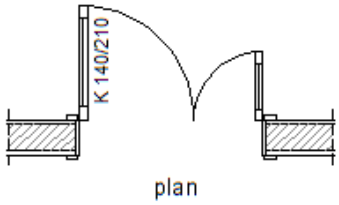
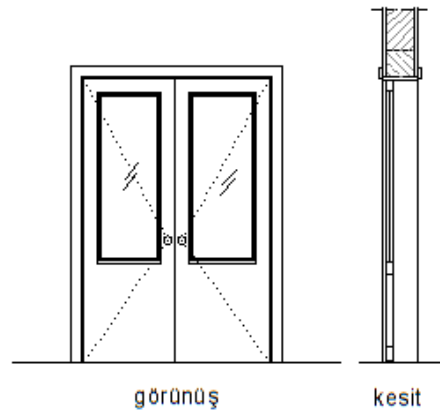
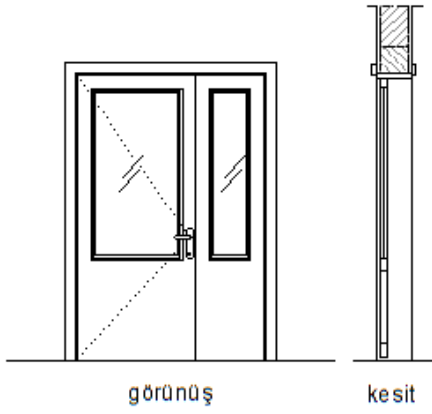
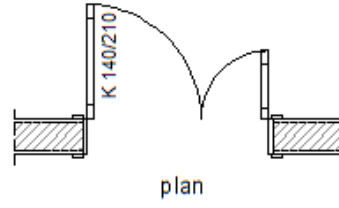
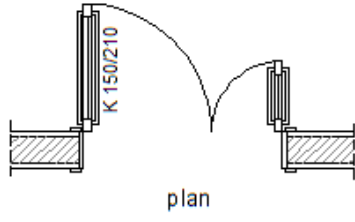
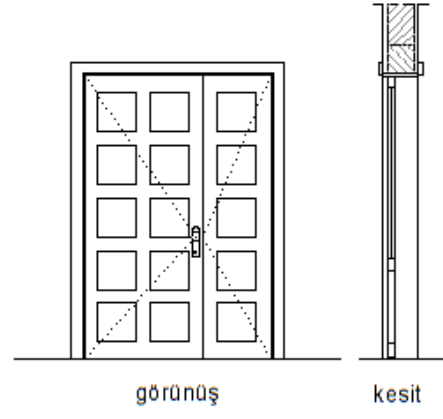
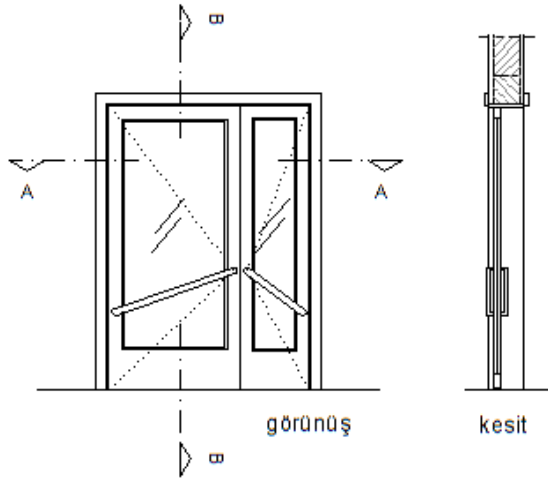
➤ Şekillerine göre kapı ve pencerelerin kesit ve görünüşlerde ifadesi

• Basit kapılar

Tek kanatlı ve çift kanatlı normal kapılara ait kesit ve görünüşler aşağıda verilmiştir.

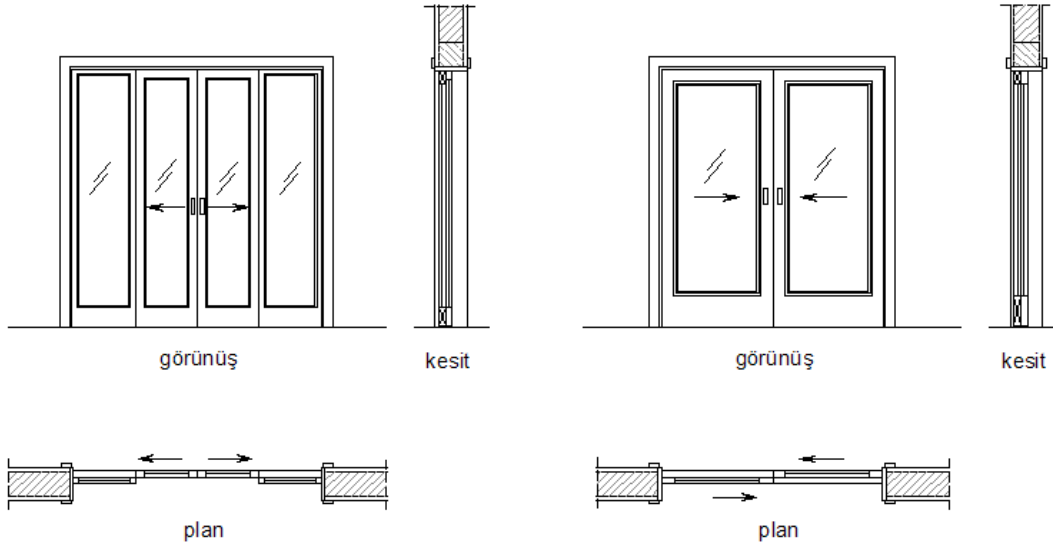
Tek kanatlı normal kapılar

Çift kanatlı normal kapılar

- **Sürme kapılar**

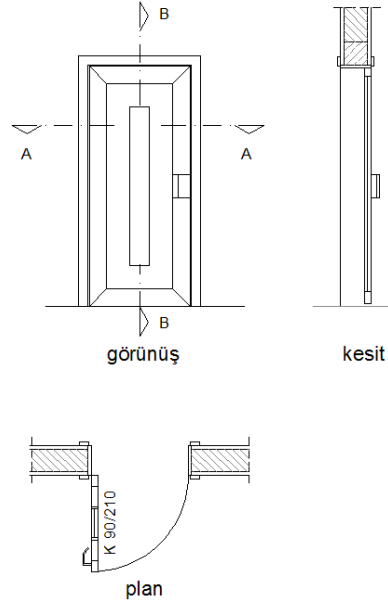
Sürme kapılara ait kesit ve görünüşler aşağıda verilmiştir.

Sürme kapılar

- **Asansör kapısı**

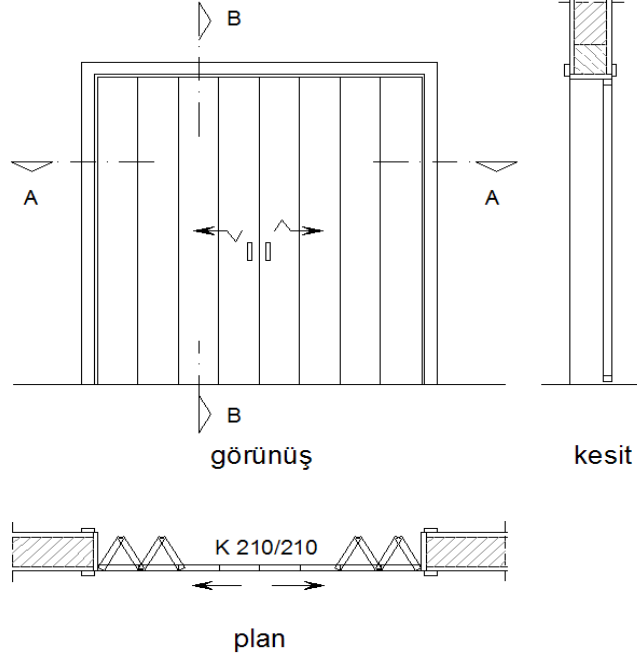
Asansör kapılarına ait kesit ve görünüşler aşağıda verilmiştir.

Asansör kapısı

- **Akordeon kapı**

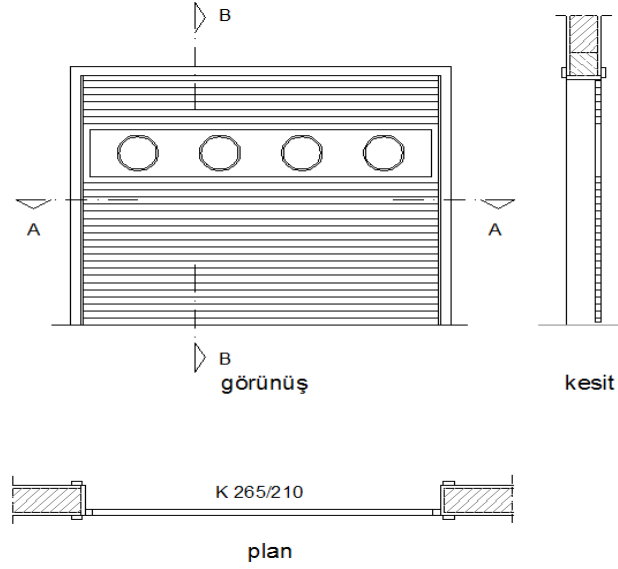
Akordeon kapılara ait kesit ve görünüşler aşağıda verilmiştir.

Akordeon kapı

- **Garaj kapısı**

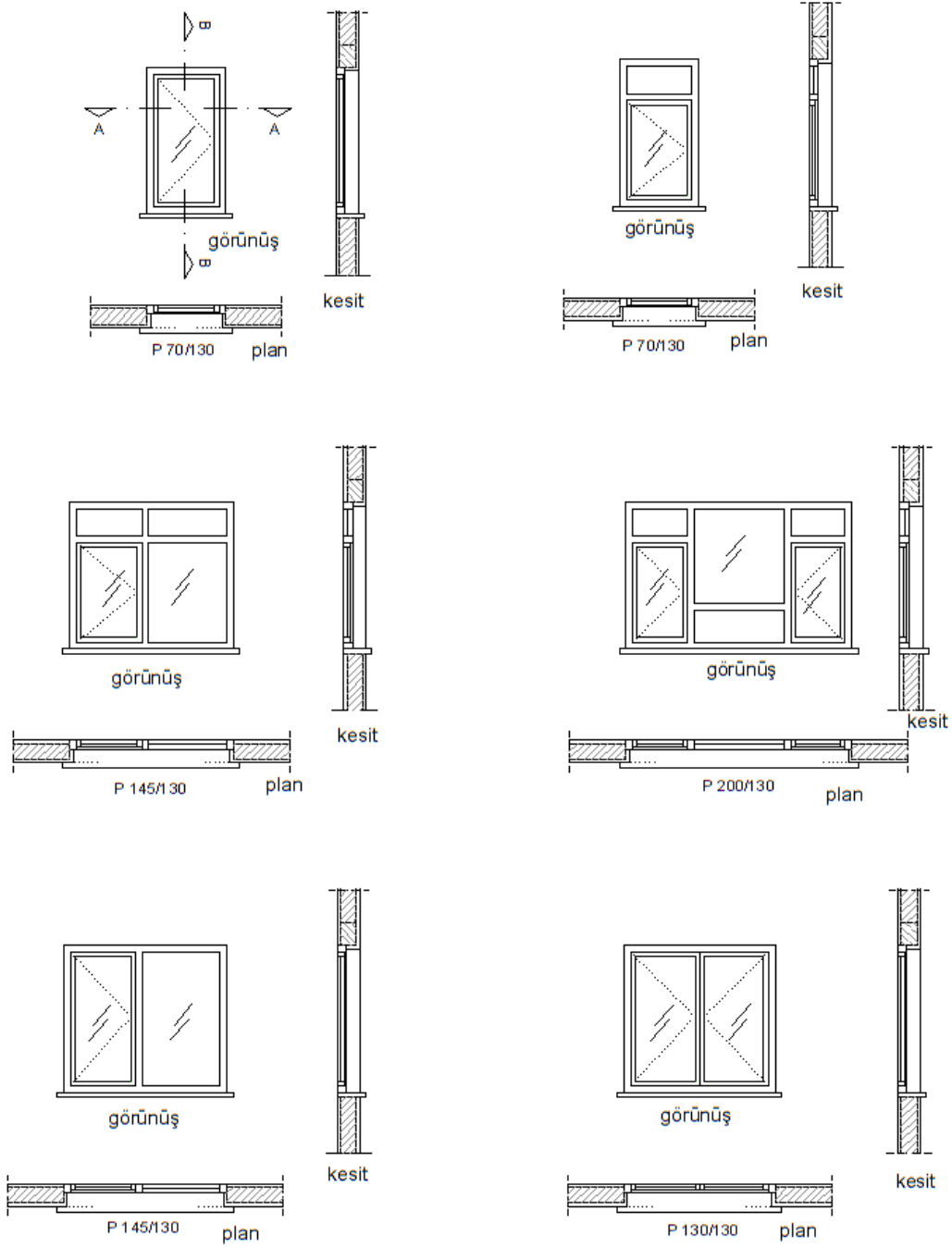
Garaj kapısına ait kesit ve görünüşler aşağıda verilmiştir.

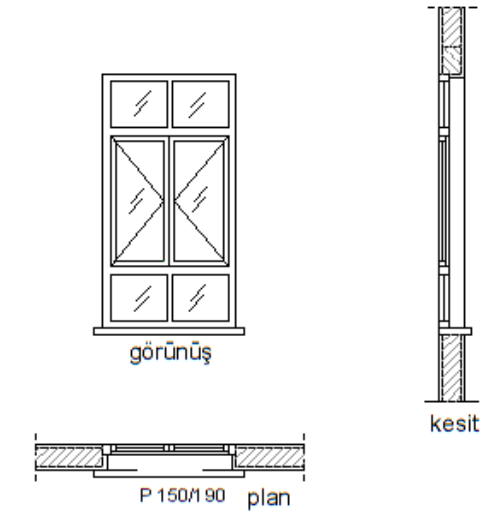
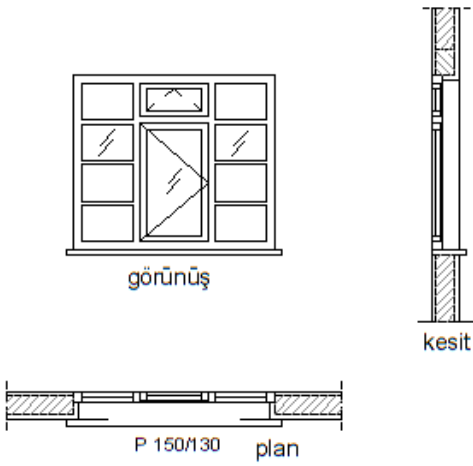
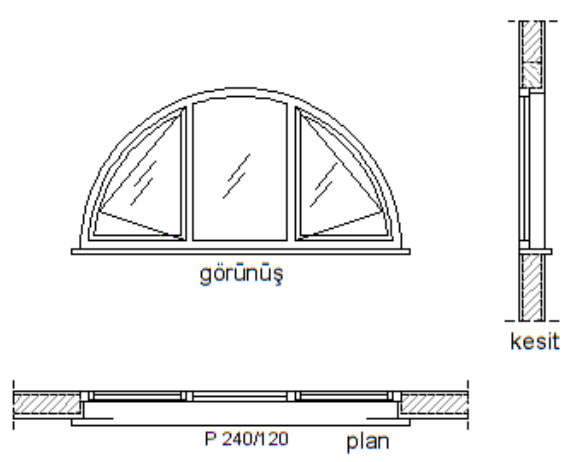
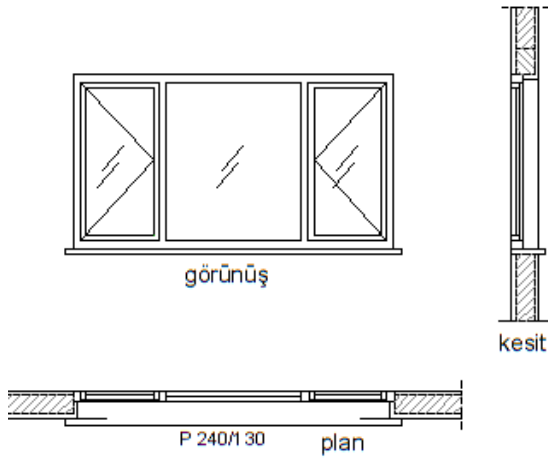
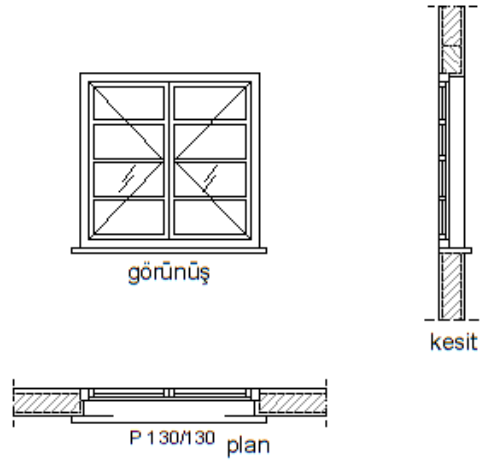
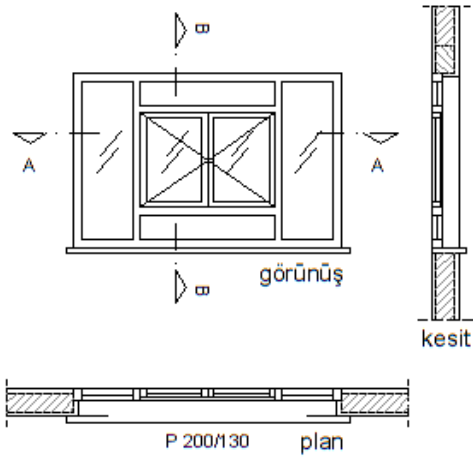
Garaj kapısı

- **Normal pencereler**

Normal tek açılır kanatlı ve çift açılır kanatlı normal pencerelere ait kesit ve görünüşler aşağıda verilmiştir.

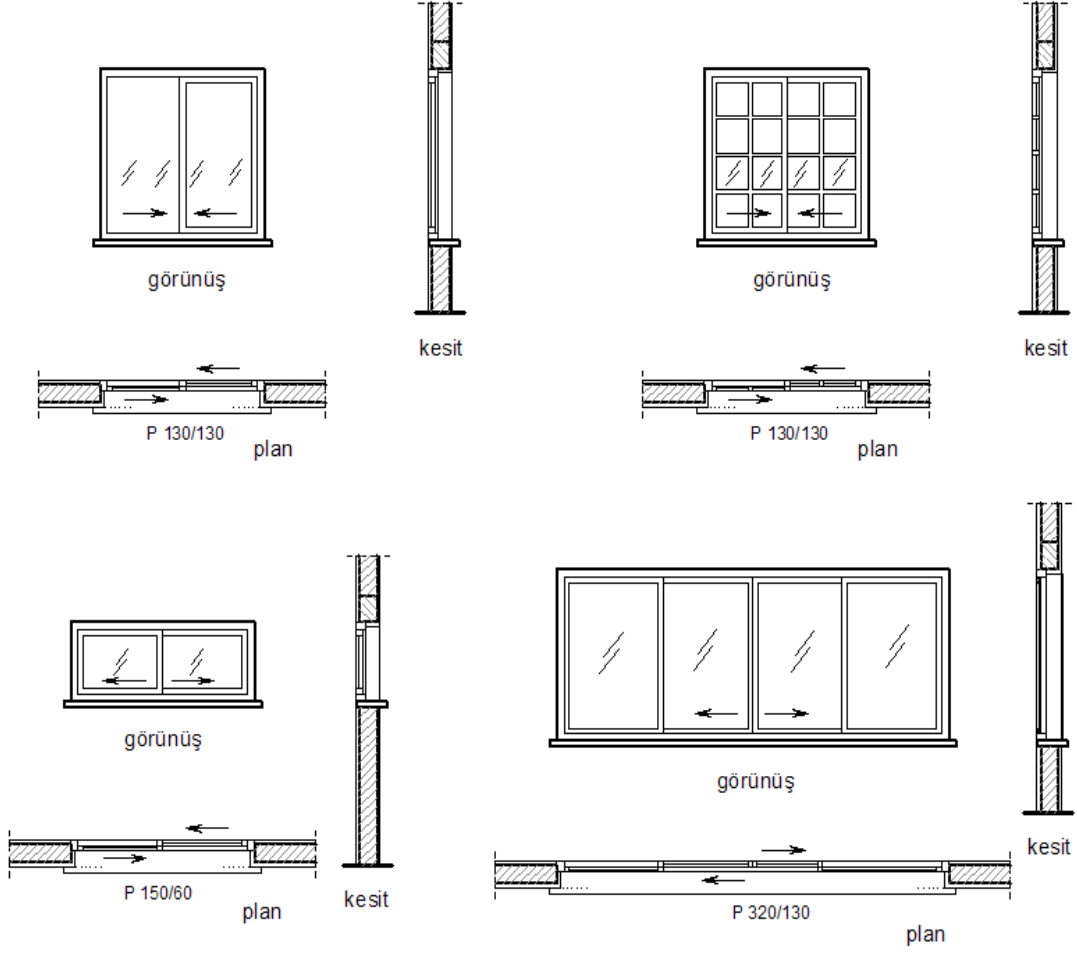
Tek ve çift açılır kanatlı normal pencereler

Tek ve çift açılır kanatlı normal pencereler

- **Sürme pencereler**

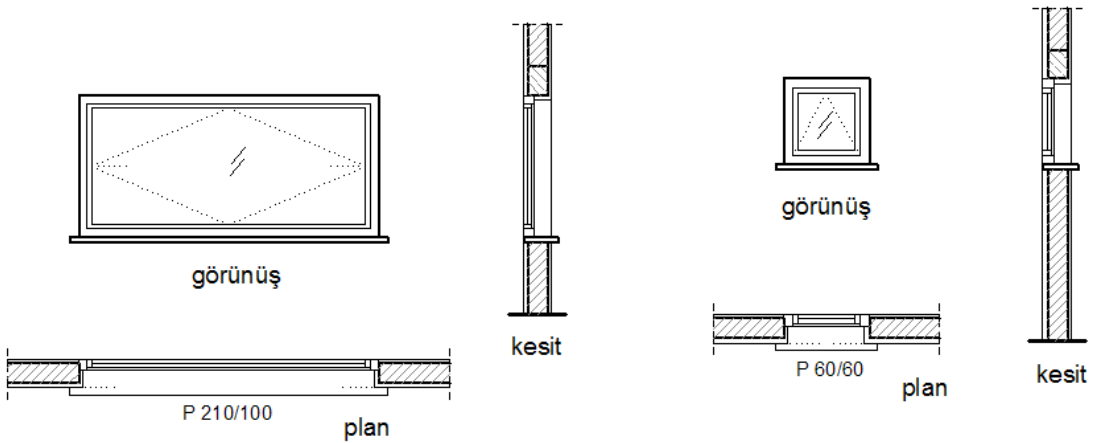
Sürme pencerelere ait kesit ve görünüşler aşağıda verilmiştir.

Sürme pencereler

- **Vasistas pencere**

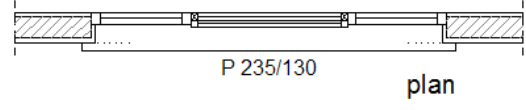
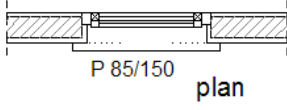
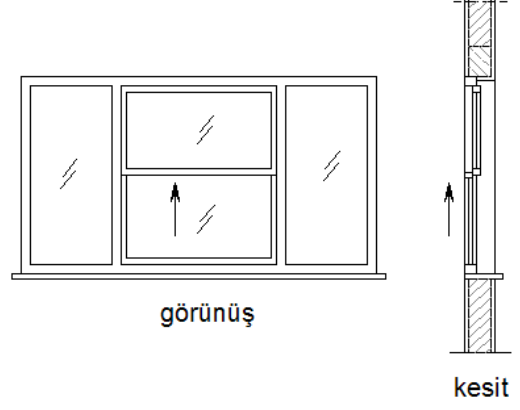
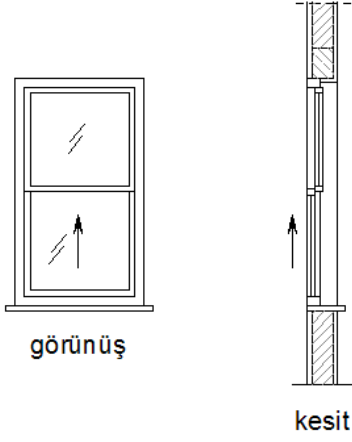
Vasistas pencerelere ait kesit ve görünüşler verilmiştir.

Vasistas pencereler

- **Giyotin pencere**

Giyotin pencerelele ait kesit ve görünüşler verilmiştir.

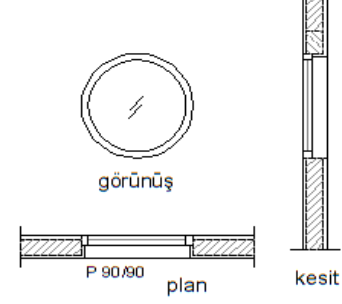
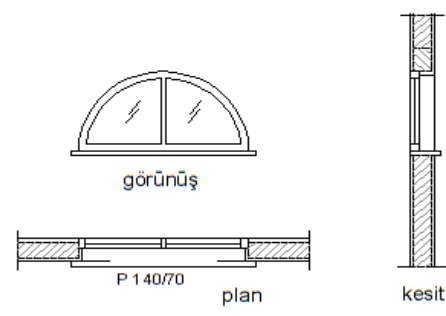
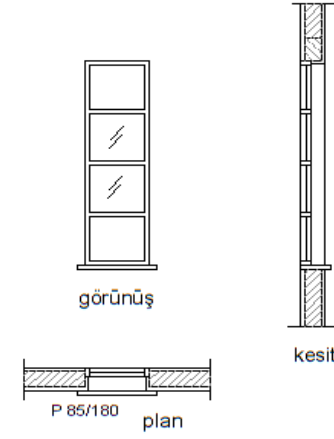
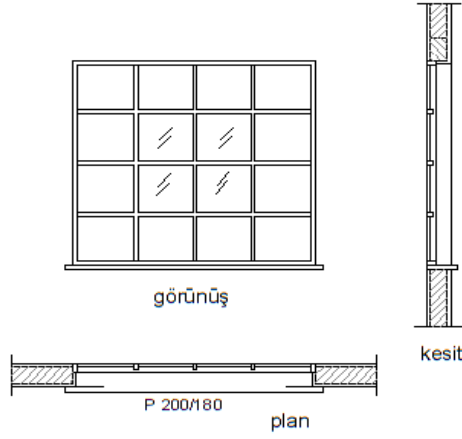
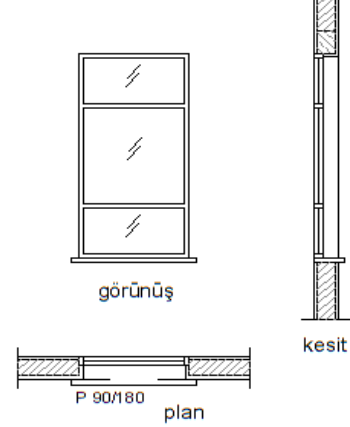
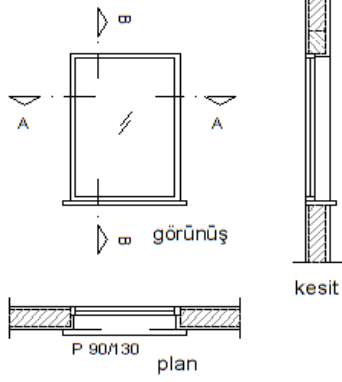

Giyotin pencereler

- **Sabit kanatlı pencere**

Sabit kanatlı pencerelere ait kesit ve görünüşler aşağıda verilmiştir.

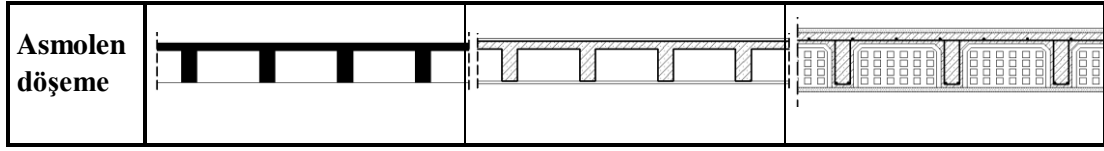
Sabit kanatlı pencereler

Döşemeler

Döşemeler katları birbirinden ayıran yatay konumlu taşıyıcı yapı elemanlarıdır. Kesit ve planlarda döşemeler kullanılan yapı malzemesine ve kaplamaya göre taranır.

Döşemeler proje ölçeğine göre farklı şekillerde ifade edilir.

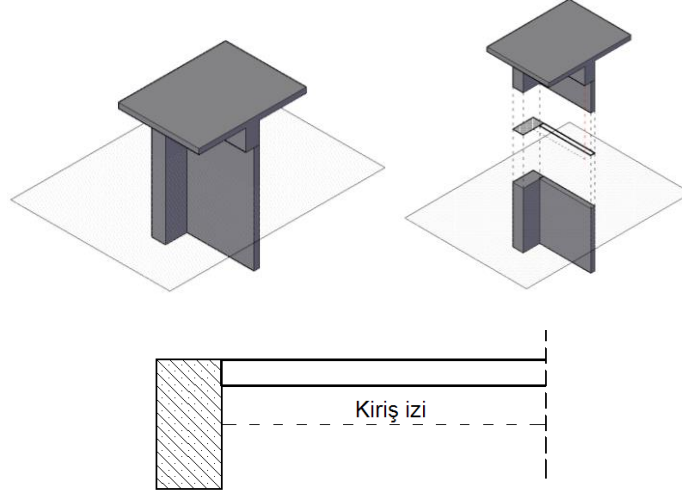
	1/100	1/50	1/20
Düz plak döşeme			

Döşeme gösterimi

Kirişler

Döşemeden aldıkları yükleri kolonlara aktaran yatay konumlu taşıyıcı yapı elemanlarıdır. Kirişler kesitlerde kullanılan yapı malzemesine göre taranırken planda görünmez yapı elemanı olarak çizilir.

Kirişlerin planda gösterimi

Kirişler proje ölçeğine göre farklı şekillerde ifade edilir.

	1/100	1/50	1/20
Kesitte			
Planda	-		

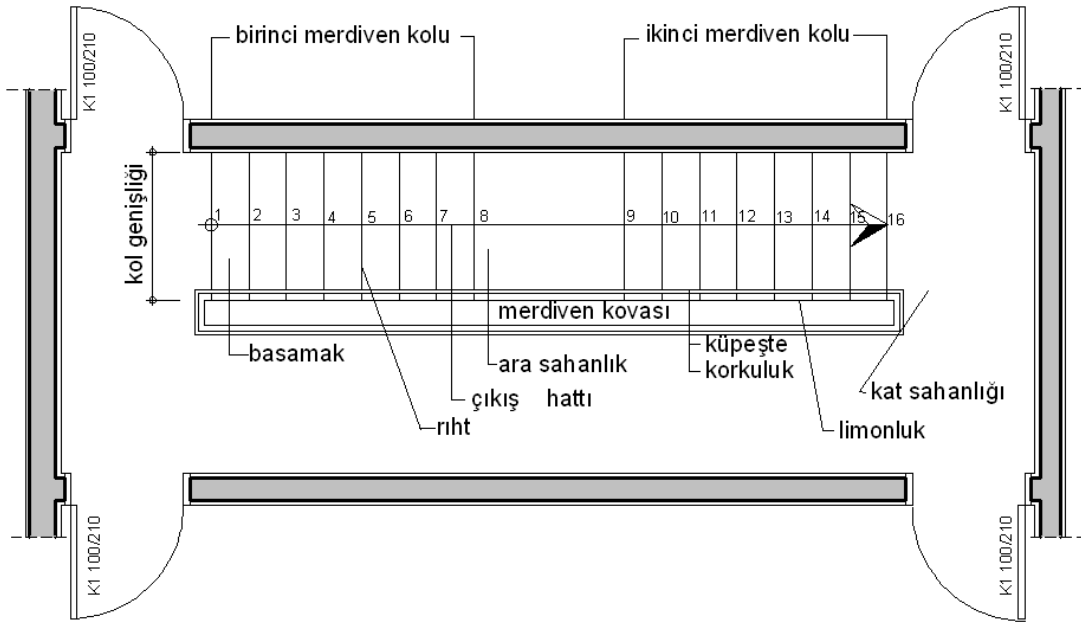
Kirişlerin kesitte gösterimi

Merdivenler

Merdiven; binalarda katlar arasındaki düşey sirkülasyonu sağlayan, eşit aralıklı yatay ve düşey yüzeylerden oluşan bir yapı elemanıdır.

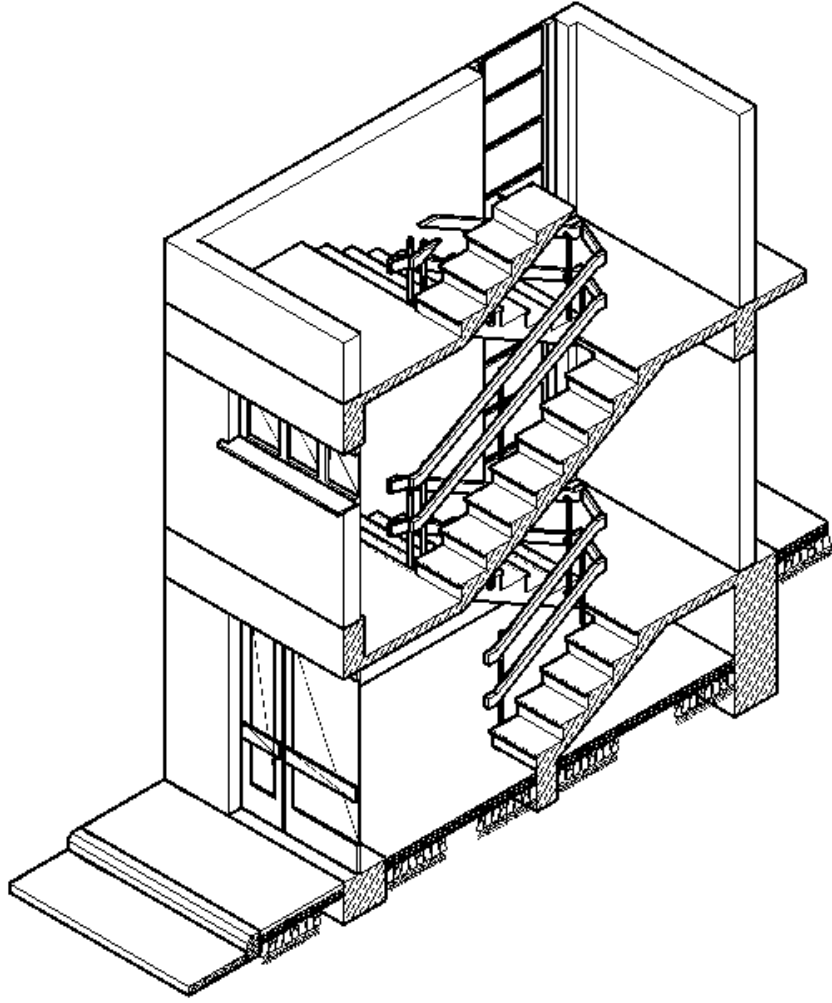
Merdiveni oluşturan elemanlar:

1. Merdiven kol boyu
2. Merdiven kol genişliği
3. Merdiven sahanlığı
4. Korkuluk yüksekliği
5. Küpeşte
6. Limonluk
7. Merdiven kovası
8. Basamak genişliği
9. Merdiven rıhtı
10. Çıkış hattı
11. Merdiven baş yüksekliği

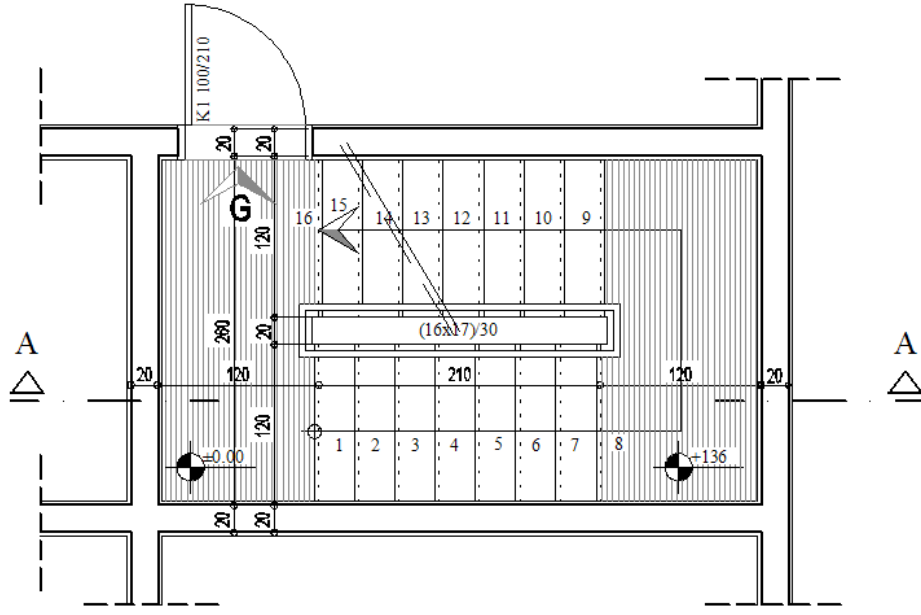
Merdiveni oluşturan elemanlar

Merdiven kesit perspektifi aşağıda görülmektedir.

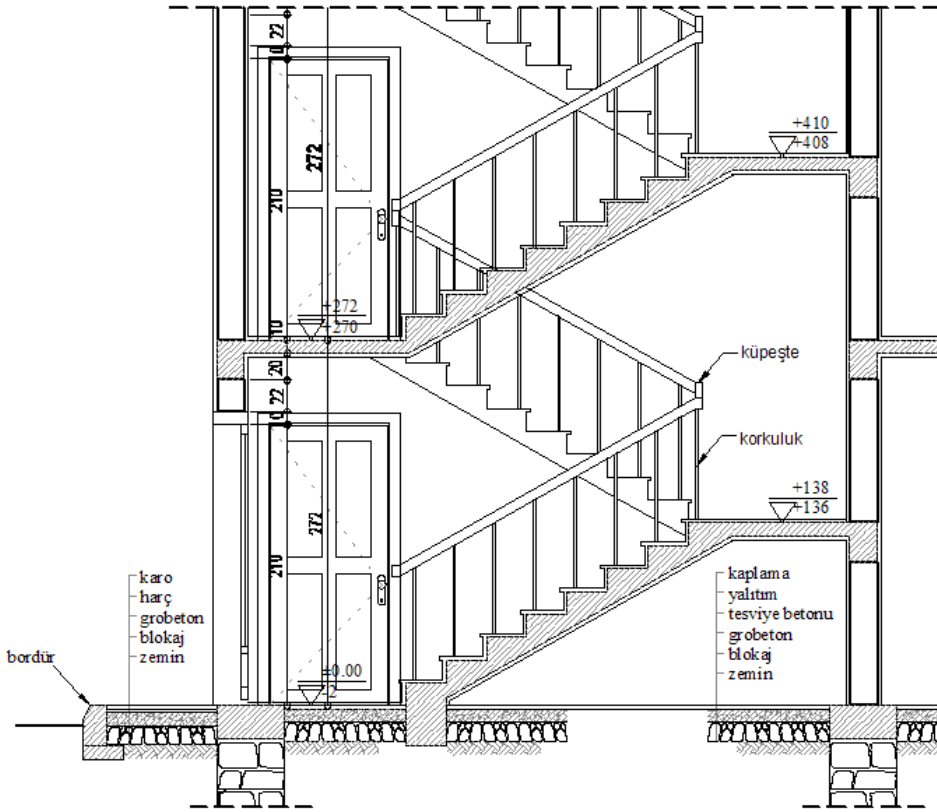

Merdiven kesit perspektifi

İki Kollu ortada Sahanlık merdiven plan ve kesiti aşağıda görülmektedir.

MERDİVEN PLANI Ölçek:1/50

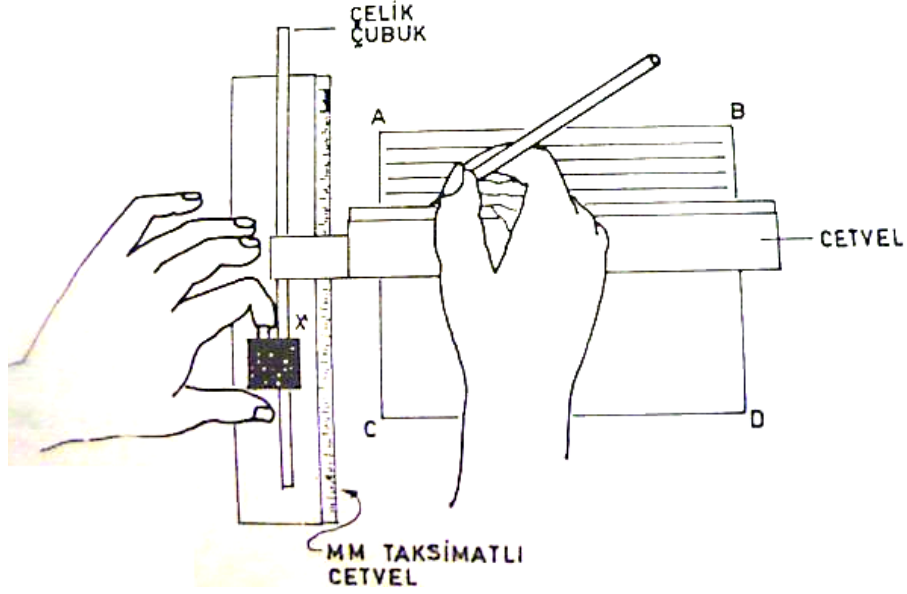
A-A KESİTİ Ölçek:1/50

Merdiven plan ve kesiti

Tarama Araç ve Gereçleri

Taramalar kullanılan yapı malzemesine göre serbest elle ya da tarama araçlarıyla yapılır. Taramalar genel çizim araçları kullanılarak yapılabileceği gibi özel tarama araçları kullanılarak da yapılabilir.

Tarama aracı mm bölmeli cetvel üzerine yerleştirilmiş yaylı kutu, çizme cetveli ve çelik çubuktan oluşur. Eşit aralıklara paralel çizgilerin çizilmesinde kullanılır.

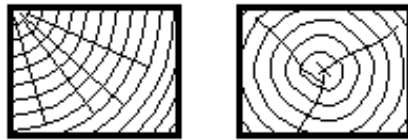
Tarama aracı

Yapı Malzemeleri ve Taramaları

Yapı malzemeleri farklı tarama şekilleriyle ifade edilir.

Ahşap Malzemeler

- Kesitte ahşap taraması

Kesitte ahşap taraması

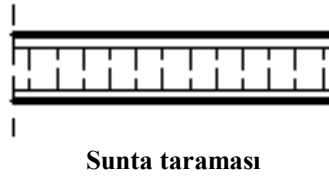
- Boyuna ahşap taraması

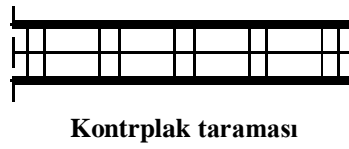
- Döşemelik tahta taraması

- Sunta taraması

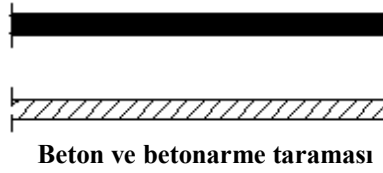

- Kontrplak taraması

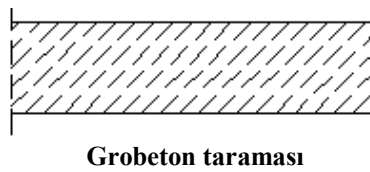

Beton ve Betonarme Malzemeler

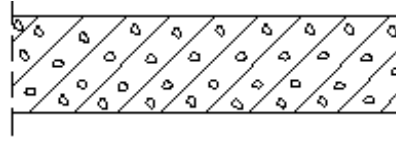
- Küçük ölçelerde her çeşit beton ve betonarme taramaları

- Her çeşit grobeton taraması

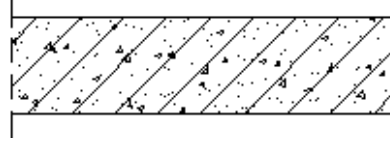

- akilli grobeton taraması

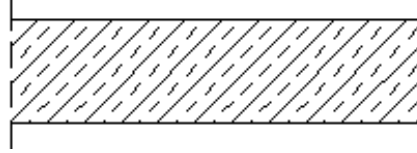
Grobeton taraması

- Kumlu akilli grobeton taraması

Grobeton taraması

- Donatılı beton taraması

Donatılı beton taraması

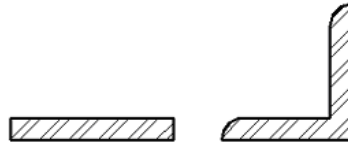
Alüminyum ve Metal Malzemeler

- Küçük ölçeklerde her türlü metal taraması

Metal taraması

- Büyük ölçeklerde her türlü metal taraması

Metal taraması

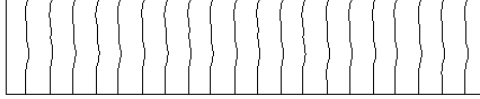
Seramik Kaplama Malzemeleri

- Küçük ölçeklerde seramik

Seramik taraması

- Büyük ölçeklerde seramik

Seramik taraması

PVC Malzemeler

- Küçük ölçeklerde plastik kaplama

Plastik kaplama taraması

- Büyük ölçeklerde plastik kaplama

Plastik kaplama taraması

- Küçük ölçeklerde asbest levha

Asbest levha taraması

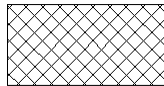
- Büyük ölçeklerde asbest levha

Asbest levha taraması

Yalıtım Malzemeleri

- Levha hâlindeki yalıtım gereçleri taraması

Levha yalıtım taraması

- Isı ve ses yalıtımı gereçleri taraması

Ses ve ısı taraması

- Su ve neme karşı yalıtım gereçleri taraması

Su ve nem taraması

- Mantar taraması

Mantar taraması

- Lastik taraması

Lastik taraması

- Sünger taraması

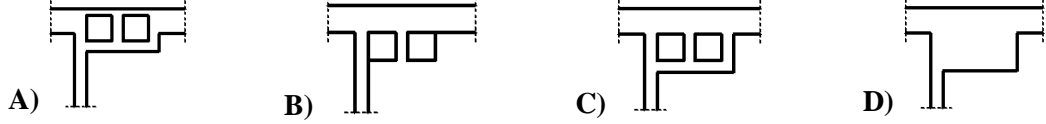
Sünger taraması

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

KONU TARAMA TESTİ

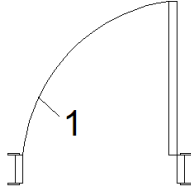
Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerin hangisinde baca gösterimi doğru verilmiştir?

2. Aşağıdakilerden hangisinde 1 numaralı yayın ifadesi doğru verilmiştir?

- A) Kapı üst seviyesini ifade eder.
- B) Kapı açılış yönünü ifade eder.
- C) Kapı kanadını ifade eder.
- D) Kapı kanadının kasayla bağlantısını gösterir.

3. Aşağıdakilerden hangisi betonarme taramasıdır?

4. Aşağıdakilerden hangisi su ve neme karşı yalıtım taramasıdır?

5. Aşağıdakilerden hangisi kesitte ahşap taramasıdır?

KONU TARAMA TESTİ CEVAP ANAHTARI

Soru No	Cevap
1	C
2	B
3	A
4	D
5	C

Sevgili Öğrencimiz; cevap anahtarı ile kendi cevaplarınızı karşılaştırınız. Yanlış verdiğiniz cevap/cevaplar ilgili konu bölümlerini tekrarlayınız.